

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про розмір внеску, що сплачується суб'єктами аудиторської діяльності на користь Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю»

I. Визначення проблеми

Відповідно до пунктів 831, 834–840 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106, Міністерство фінансів України визначене головним виконавцем, відповідальним за реалізацію заходів щодо імплементації положень Директиви Європейського Парламенту та Ради ЄС від 17.05.2006 № 2006/43/ЄС про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності, індикатором виконання якого є прийняття Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію його норм.

Верховною Радою України прийнято Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі – Закон), який набрав чинності 07.02.2018 та введений в дію 01.10.2018.

Відповідно до пункту 2 частини тринадцятої статті 15 Закону для забезпечення фінансування діяльності Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані за кожним договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес, сплачувати на користь Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, зокрема внесок у відсотках суми винагороди (без урахування податку на додану вартість) за договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес, розмір якого визначається Кабінетом Міністрів України на підставі кошторису Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (який затверджується Кабінетом Міністрів України), але не може бути більшим 2 відсотків суми такої винагороди.

З метою визначення розміру зазначеного внеску Міністерством фінансів України було проведено роботу щодо з'ясування кількості підприємств, що становлять суспільний інтерес, та визначення прогнозованої суми фактично наданих послуг з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес.

За інформацією, наданою Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, та Національним банком України кількість

підприємств, що становлять суспільний інтерес, діяльність яких перебуває під наглядом зазначених регуляторів, складає 991 підприємство.

Ураховуючи, що кількість великих підприємств можна буде приблизно визначити лише за результатами подання такими підприємствами фінансової звітності за 2018 рік до Державної служби статистики України, за оперативною інформацією Офісу великих платників податків Державної фіскальної служби України було орієнтовно визначено кількість великих підприємств (259 підприємств).

Таким чином, розрахункова кількість підприємств, що становлять суспільний інтерес, склала 1250 підприємств. Відповідно, кількість проведення аудиторських перевірок підприємств, що становлять суспільний інтерес, складатиме 1250 одиниць.

За даними розділу IV Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, кількість суб'єктів господарювання, які мають право надавати послуги з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес, станом на 01.03.2019 складає 91 підприємство. Тому кількість аудиторських перевірок, які може здійснити один суб'єкт господарювання складає близько 14 одиниць (договорів). При цьому середня вартість винагороди за одним договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, складає 143 377 гривень.

Ураховуючи норми Закону та абзаци другий та третій розділу 1 Плану організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», схваленого на засіданні Кабінету Міністрів України 28.02.2018 (протокол № 8), з метою врегулювання питання фінансування державної установи «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» (далі – ДУ «ОСНАД») виникла необхідність у розробці проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про розмір внеску, що сплачується суб'єктами аудиторської діяльності на користь Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» (далі – проект постанови).

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
У тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Врегулювання зазначеного питання не може бути здійснено за допомогою: ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки в них така норма відсутня.

II. Цілі державного регулювання

Проектом постанови передбачається визначити розмір внеску у відсотках суми винагороди (без урахування податку на додану вартість) за договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес, на користь ДУ «ОСНАД» для забезпечення його фінансування.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити без змін
Альтернатива 2	Прийняти постанову Кабінету Міністрів України «Про розмір внеску, що сплачується суб'єктами аудиторської діяльності на користь Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» та встановити зазначений внесок в розмірі 1%
Альтернатива 3	Прийняти постанову Кабінету Міністрів України «Про розмір внеску, що сплачується суб'єктами аудиторської діяльності на користь Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» та встановити зазначений внесок в розмірі 2%

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні, оскільки невирішення питання забезпечення фінансування діяльності ДУ «ОСНАД» призведе до неможливості функціонування цього органу через відсутність коштів	Наявні, оскільки невиконання норм Закону призведе до нездійснення суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні, що, у свою чергу, не сприятиме виконанню узятим Україною зобов'язанням в рамках Угоди про асоціацію щодо імплементації європейського законодавства у сфері аудиту
Альтернатива 2	Наявні, оскільки прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про розмір внеску, що сплачується суб'єктами аудиторської діяльності на користь	Відсутні, оскільки розробка, погодження та прийняття регуляторного акта здійснюється посадовими особами відповідних державних органів в межах їхньої

	Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» дозволить реалізувати норми Закону, що, у свою чергу, забезпечить фінансування діяльності ДУ «ОСНАД» за рахунок внеску у розмірі 1% на її користь та здійснення суспільного нагляду за аудиторською діяльністю	компетенції, що не потребує додаткових витрат бюджету на додаткову оплату праці відповідних спеціалістів
Альтернатива 3	Наявні, оскільки прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про розмір внеску, що сплачується суб'єктами аудиторської діяльності на користь Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» дозволить реалізувати норми Закону, що, у свою чергу, забезпечить фінансування діяльності ДУ «ОСНАД» за рахунок внеску у розмірі 2% на її користь та здійснення суспільного нагляду за аудиторською діяльністю	Відсутні, оскільки розробка, погодження та прийняття регуляторного акта здійснюється посадовими особами відповідних державних органів в межах їхньої компетенції, що не потребує додаткових витрат бюджету на додаткову оплату праці відповідних спеціалістів

Проект постанови не розповсюджується на сферу інтересів громадян

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	91*	-	-	91*
Питома вага групи у загальній вазі кількості, відсотків	x	100%	x	x	100%

* Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит підприємств, що становлять суспільний інтерес, які, урахувавши вимоги статті 23 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» в частині внутрішньої організації суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит, умовно можна віднести до середніх підприємств.

При цьому один такий суб'єкт аудиторської діяльності укладає в середньому 14 договорів на проведення обов'язкового аудиту в рік.

Вартість одного договору в середньому складає 143 377 гривень.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Збільшення доходів суб'єктів господарювання за рахунок несплати внеску, визначеного законодавством	Невиконання норм Закону призведе до штрафних санкцій щодо суб'єктів господарювання у зв'язку з несплатою внеску на користь ДУ «ОСНАД» відповідно до законодавства, зокрема виключення з IV розділу Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності
Альтернатива 2	Сплата внеску на користь ДУ «ОСНАД» забезпечить суб'єктам господарювання подальше перебування в IV розділі Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, що, у свою чергу, забезпечить отримання доходів від надання аудиторських послуг підприємствам, що становлять суспільний інтерес	Обґрунтовані та незначні витрати суб'єктів господарювання у зв'язку з прийняттям регуляторного акта
Альтернатива 3	Сплата внеску на користь ДУ «ОСНАД» забезпечить суб'єктам господарювання подальше перебування в IV розділі Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, що, у свою чергу, забезпечить отримання доходів від надання аудиторських послуг підприємствам, що становлять суспільний інтерес	Значні витрати суб'єктів господарювання у зв'язку з прийняттям регуляторного акта

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Альтернатива 2

	Витрати	За рік
1	Заклучення договорів на проведення обов'язкового аудиту – 14 одиниць. Вартість одного договору – 143 377 грн. Дохід, отриманий від проведення обов'язкового аудиту, – 1 969 500 грн. Сплата внеску на користь ДУ «ОСНАД», гривень (1 969 500 x 1%)	19 695
2	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	91
3	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 1 x рядок 2), гривень	1 792 245

Альтернатива 3

	Витрати	За рік
1	Заключення договорів на проведення обов'язкового аудиту – 14 одиниць. Вартість одного договору – 143 377 грн. Дохід, отриманий від проведення обов'язкового аудиту – 1 969 500 грн. Сплата внеску на користь ДУ «ОСНАД», гривень (1 969 500 x 2%)	39 390
2	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	91
3	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 1 x рядок 2), гривень	3 584 490

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	-
Альтернатива 2	1 792 245
Альтернатива 3	3 584 490

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Не дозволяє досягнути поставлених цілей державного регулювання, оскільки не забезпечується виконання вимог законодавства в частині запровадження суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, що відповідно не забезпечує виконання Україною положень Угоди про асоціацію у сфері аудиту
Альтернатива 2	4	Дозволяє повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання та не становить «тягаря» для суб'єктів господарювання, урахувавши що розмір внеску на користь ДУ «ОСНАД» в розмірі 1% є обґрунтованим та прийнятним для його сплати суб'єктами господарювання
Альтернатива 3	2	Дозволяє повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання, проте, оскільки розмір внеску на користь ДУ «ОСНАД» становить 2%, це призводить до значного збільшення витрат суб'єктів господарювання, пов'язаних з його сплатою

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні, оскільки невирішення питання забезпечення фінансування діяльності ДУ «ОСНАД» призведе до неможливості функціонування цього органу через брак коштів та відсутності суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні	Відсутність нормативно-правового врегулювання питання забезпечення фінансування діяльності ДУ «ОСНАД» призведе до невиконання норм Закону та відповідно не сприятиме належному функціонуванню системи суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні	Є найгіршою з альтернатив, оскільки не забезпечить досягнення цілей державного регулювання та виконання вимог законодавства в частині запровадження суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та виконання Україною положень Угоди про асоціацію у сфері аудиту відповідно
Альтернатива 2	Врегулює питання забезпечення фінансування діяльності ДУ «ОСНАД», що забезпечує суспільний нагляд за аудиторською діяльністю в Україні та виконання вимог Угоди про асоціацію у відповідній сфері	Відсутні, оскільки розробка, погодження та прийняття регуляторного акта здійснюються посадовими особами відповідних державних органів в межах їхньої компетенції, а також витрати суб'єктів господарювання є незначними	Є оптимальною та найкращою серед запропонованих альтернатив, оскільки відповідає вимогам регуляторної політики і досягає цілей державного регулювання, не завдає значних матеріальних витрат суб'єктам господарювання і при цьому забезпечує суспільний нагляд за аудиторською діяльністю в Україні
Альтернатива 3	Врегулює питання забезпечення фінансування діяльності ДУ «ОСНАД» та сприяє виконанню вимог Угоди про асоціацію у сфері аудиту	Значні витрати суб'єктів господарювання у зв'язку із прийняттям регуляторного акта, що не сприятиме ефективній системі суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні	Є не прийнятною альтернативою, оскільки призводить до значних витрат суб'єктів господарювання, хоча врегулює питання забезпечення фінансування діяльності ДУ «ОСНАД»

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта.

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття регуляторного акта та фактична реалізація його положень.

Прийняття регуляторного акта забезпечить фінансування діяльності ДУ «ОСНАД», зокрема встановлення розміру внеску у відсотках на користь ДУ «ОСНАД», що, у свою чергу, забезпечить виконання норм Закону та належне функціонування системи суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію.

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному веб-сайті Міністерства фінансів України та Аудиторської палати України.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів.

Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не передбачає додаткових фінансових витрат органів державної влади та громадян.

Орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання:

Державна установа «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю»

Витрати

ДУ «ОСНАД», які покриватимуть кошти, отримані як внески суб'єктів господарювання на його користь в розмірі 1% винагороди за договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес, відповідно до прийнятого регуляторного акта

	Статті витрат	Сума
1	Витрати на придбання обладнання та меблів, необхідних для організації роботи ДУ «ОСНАД», оргтехніки, мережевого обладнання та ліцензійного програмного забезпечення	1 070 000
2	Витрати на створення веб-сайту ДУ «ОСНАД»	210 000

грн

3	Витрати на здійснення перекладу міжнародних стандартів аудиту та методологічного забезпечення	270 000
4	Витрати на матеріально-технічне та методичне забезпечення діяльності комісії з атестації	150 000
	Витрати всього:	1 700 000

Внесок у розмірі 1 % від суми винагороди за договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес, на користь ДУ «ОСНАД»:

278119,9 (сума надходжень за надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту у 2018 році) x 0,6 (60 % від суми фактично наданих послуг з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес) x 1,074 (рівень інфляції 7,4%) = 179220,46 x 1% = 1 792 200 гривень.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Відповідно до Закону розмір внеску визначається на основі кошторису ДУ «ОСНАД», який затверджується на відповідний рік, тому регуляторний акт має обмежений термін дії (в межах року).

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта:

Розмір надходжень до Державного та місцевих бюджетів, пов'язаних з дією акта – не передбачається.

Дія регуляторного акта поширюється на суб'єктів господарювання, які включені до розділу IV Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.

За проведеними ретроспективними розрахунками час, що може бути витрачений на розрахунок та оплату внеску з кожного договору з надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, в середньому складатиме 1 годину 43 хвилини.

Кількість договорів, ураховуючи кількість підприємств, що становлять суспільний інтерес.

Кількість аудиторських перевірок фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, які в середньому може провести суб'єкт господарювання.

Середня вартість винагороди за одним договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.

Сума фактично наданих послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємствам, що становлять суспільний інтерес.

Сума доходу одного суб'єкта господарювання за проведення середньої кількості аудиторських перевірок.

Сума сплати внеску на користь ДУ «ОСНАД» одним суб'єктом господарювання за проведення середньої кількості аудиторських перевірок.

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання стосовно основних положень регуляторного акта – високий.

Проект розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства фінансів України за адресою: <https://www.minfin.gov.ua>.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись шляхом статистичного методу.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись з дня прийняття регуляторного акта.

Повторне відстеження буде здійснюватися за три місяці до закінчення строку дії регуляторного акта.

У разі виявлення нерегульованих та/або проблемних питань на підставі аналізу зауважень та пропозицій державних органів, суб'єктів господарювання ці питання будуть врегульовані шляхом унесення відповідних змін до регуляторного акта.

Виконавцем заходів з відстеження результативності дії регуляторного акта є Міністерство фінансів України.

Міністр фінансів України

О. МАРКАРОВА